

მაჯამა

1

კვლავც მითქვამს: სიტყვა უქმისა პატიჟმან შემაშინაო,
ყველნი განვვლით სოფელსა, არვინ დავრჩებით შინაო;
სულის არ განმსვენებელო, მსგავსად პირუტყვთა ფშვინაო,
კარი დაგვეხმას სასძლოსა, გვესმას: მნუ მოხვალთ შინაონ

2

ლექსთა ღარიბთა, უცხოთა, რომელ არს გამოკრებული,
მომინდა წერა ამისთვის: არ იქმნას დავიწყებული;
კაცი ბრძენი და გამგონი, ვინ იცის, შეხვდეს სწრებული,
ცუდად არ წახდეს ნაშრომი, დამევსოს ცეცხლი გზებული.

3

სპარსულად ჰქვიან მმაჯამან, დ შეყრილად ითარგმანება,
წიგნები გამოკრებული, ეგ ერთად მოიხმარება;
იკითხვიდენ და თარგმნიდენ, ლხინი ვერ შეეღარება,
გული მოყვარე სიბრძნისა მასთანა დაევიანება.

I. მზე ცუდს მაშვრალობს

1

მზე ცუდ მაშვრალობს, ვერ ნათობს, ეტლზე შენ ზიხარ, ის არა,
სხვამ, შენგან კიდე, სამყარო ვინ გაისახლა, ისარა?
მელნისა ტბამან გიშერი ტევრად გარ ივლო, ისარა,
მუნით მკრა გულსა ტყვექმნილსა, გლახ, შავმან მშვილდმან ისარა.

2

თქვენ მზესა სწუნობთ, მე მას ვეჭვ, ეტლსა სხვა ვინმე ისარებს,
ეგ ცუდად ჰფანტავს სხივთა და უკეთ ანათებს ის არებს;
მელნის ტბა ტევრად გიშერსა გარ შემოივლებს, ისარებს,
ესვრის მჭვრეტელთა გულებსა ეკალმუხისა ისარებს.

3

გული ქმნილა ნარგიზთათვის, გლახ, ლახვართა ასახლებად,
ვერ ძალევდათ, თვით რად ხელჰყვეს, მაშ, მნათობთა ასახლებად?
მით იძლივნეს, მოიკიცხეს, ედემს ნორჩნი ასახლებდა,
მუსრის მისთვის გაჭრა, ხელქმნა, ვიწყო სულთქმა ასახლებად.

4

ვერ გაქვს ბრძენთა კრებულმან, უტყვ იქმნეს, პირი დაეყო,
ციერთ მიეღო ნათელი სრულ შენგან, არ თუ და ეყო;
გაუჩნდებოდა სიტურფე ვარდს შენთან ხანი დაეყო;
გლახ, ჩემთა ცრემლთა ნაკადი, ვფიცავ, სოფელსა დაეყო.

II. შენთვის ხელმან

1

შენთვის ხელმან, გლახ, უშენოდ მითხარ, მზეო, იამოს რა?
შენმან ეგრე სიტურფემან ვარდი მოკლა, ია მოსრა,
წარბ-წამწამმან გული კრული პირველ მოწყლა, მერე მოსრა,
არა ჰგეგხარ ქვე-ნამყოფთა, ზემო იწყევ ბარე მოსრა!

2

ერთი სული მაქვს, სიკვდილო, მოყვრისად შემიწირავსო,
სხვა შენთვის ვეღარ დავბადო, ვერ მოგცე დ ნუ გიკვირავსო!
იგ არს პატიჟთა მიზეზი, სად ვარდ ქვეშ ბროლი სჭვირავსო,
სული მას მიჰყავს, არ ვიცი ჩემთვის რა გაუპირავსო.

3

ყაყაჩოს უთხრეს ყვავილთა: მრადგან შენ გვჯობხარ ფერადო,
სუნი არ გიდის სურნელი, ეგ საყვედურად გძე რადო?ნ
თქვა ტურფამ ვინმე გაწყრომით: მმიბრძანე, მგეგხარ მე რადო?
სუნი წამართვა, დამაგდო ლახვართა დასამგერადონ.

4

თავმან შენმან, რისხვა უნდა კადრებისა დაუმალსა,
მაგრამ რა ვქნა, სხივთა ცეცხლსა სრულ დაუწვავს გული ალსა!
დაუჭრივარ აღმასისა, მისდგომია დანა ძვალსა,
თუ არ მიხსნი, შევდგომილვარ მაჯნუნისა მე, გლახ, კვალსა.

5

შენებრ ნაყოფი უფალმან ხამს ედემს თვით რგოს, მან ასოს,
ყანდაარს ნირი შაქრისა, ვარდმან-ბაგემან დანასოს;
მუნით ნაკადი სიტკბოთა უკვდავ ჰყოს, ვისცა მან ასოს,
ისწრაფის ყოვლი მიჯნური, ვინძი, ახიოს მან ასოს.

6

გრძლად მატირა საწუთრომან, ცრემლთა ღვარი დამელია,
მიჯობდა, თუ სიკვდილისა, გლახ, სასმელი დამელია;
მომადულა თვისთა ტომთა, ძმა არ მამმო, და მელია,
აწ, სოფელო, ვარდთა ზრობად მოვალ, რადგან დამე ლია.

III. მზე უნათლე ჰქმენ

1

მზე უნათელ ჰქმენ, ეტლსა ჰზი, შუქნი კრთებიან სადარი,
ამად ვტირ, მაგრამ რაზომ ხამს, ეგზომი ცრემლი სად არი?
ვარდსა მისტაცე შვენება, ბადახშანს ლალი სად არი?
ბროლსა სცვენ ძოწნი ბაგენი, ფერად არღვენის სადარი.

2

ბრძენთა მოვასხამ საქებრად დიონოსითურთ კრებულად,
მაგრამ ვით ხელჰყონ, მზე ნახეს თვით შენგან ნათელკლებულად!
ბაკნი მოგიძღვნა მთვარემან, გნახა უმეტეს ვსებულად,
გლახ, ჭმუნვით გახდა, პირს იცა, დ მუნით აჩნია ლებულად.

3

გული ნარგისთა ლახვარმან დაჭრა, დახია, ასერა,
მუშკი ხარ, ზილფი-ამბარი, ნახეთ, რა მიყო ასე, რა!
წამწამმან ჰინდი ლაშქარი ჩემად კვლად, რისხვად ასერა,
მე მომკლა, მხეცნი, ფრინველნი ხადილად ჩემზედ ასერა.

4

მე დამემტერა სოფელი, მტერთანა ყოფა მეყოფა,
ჩემკენ არ ბრუნავს საწუთრო, მისთვის მომძულდა მე ყოფა.
რა გამეყარა მოყვარე, ხედავთ, რომ სულიც მეყოფა!
გული სავსე მაქვს ლახვრითა, სხვა კიდეც... აღარ მეყოფა?!

IV ტურფა ხარ შვენირებით

1

ტურფა ხარ შვენირებით, ტანი მიგიგავს საროსა,
ვა, შენისთანა მიჯნურსა ვერვინ ეღირსოსო არსოა,
კაცი ხამს შენთვის გაიჭრას და ლხინი გაიმწაროსა,
ტარიელს ქვაბსა ესტუმროს, მაჯნუნთან დაემყაროსა.

2

მისგან გახდეს სულ ცირენი, არ იცნობის დანაცარად,
მან დამიჭრა გული წამწმით, მოიხმარა დანაც არად,
სრულად დამწვა სხივთა ცეცხლმან, ლამის ვიქმნე დანაცარად,
დამეგრიხა ბედი მრუდად, არ ვეჭვ, იქმნეს დანაცარად.

3

იაგუნდისა ბაგემან ყირმიზ-ლალი ღვინო სვა,
თუ ფერად ბაგემ აჯობოს, ამისთვის მართებს ღვინოს ვა,

მე ჩემსა სისხლსა ვამზავსე, თურმე მინამან ღვინო სვა,
კარგს კაცთან ბრძენთა სიტყვასა ვერ სჯობს, იგ სალხინო სვა.

4

ნადიმად მსხდომთა სალხინოდ საქმე გავსინჯოთ სურისა,
თავის სისხლს გვასმევს სალხინოდ, ესოდენ ჩვენთვის სურისა,
კაშკაშით გვეტყვის: მამა თუ არ იგ ჩემი სისხლი, ჰსურისა?
შემამკობელი ლხინისა და ძალი უსუსურისან.

5

უწყის ღმერთმან, ვერა ვხედავ ქვეყნად შენსა დანამგზევსა,
დაუწვივარ იგ უწყალოდ ცეცხლსა შენგან დანაგზევსა,
გულისათვის დასალახვრად ჩემკენ წამწამ დანაგზევსა.
ხამს მივმართო მაჯუნუნისა წანავალსა და ნაგზევსა.

6

მოიგონე სიყვარული შენთვის სულთა განაწირ, ვა,
კაცს აცხოვნებს სამართლის ქმნა, უსამართლო განა წირვა?
გლახ, ლახვარი სიშორისა ათასი მკრა, გან აწი რვა,
სჯობს დააგზნა სიყვარული დავსებული, და ნამწირ, ვა.

7

გულსა გულზედ მით არ მიცვლი, გინდა რომე მოგცე სართად,
სულთაც გიძღვნი, უმჯობესი რაღა მოგცე ზედან წართვად?
არ დამიჭერ ვჰფიცავ ღმერთსა, ცეცხლზედ მივსცე ზედან დართვად,
უწყალოდ სვამ სისხლსა ჩემსა, ღვინის ნაცვლად ჰზიხარ წართვად.

8

მარგალიტისა სადაფსა იაგუნდი სცავს და ლალა,
მას გული ჩემი მიჰყიდა ვინღაც, ვინ იყო დალალა,
მომკლეს, ტირილის სანაცვლოდ სისხლი აქვს ჩემზედ ალალა,
ჩემის ლხინისა ყვავილი უმზეობამან დალალა.

9

ბროლ მინაზედან გიშერი, ვარდმანცა თავი მუნ არა,
სრულ შვენებისა ყვავილი არ დარჩა, შეკრბა მუნ არა,
ვერსით შეუველ საკრეფლად, ეკალნი დამხვდეს მუნ, ნარა,
ზენათ ნათელთა მფლობელმან ამისთვის დაიმუნარა.

10

გულო, ცეცხლი სურვილისა არ დაავსე, შეუკეთე,
მე მუნ დამწვი, აწ ლახვარი, მგონი, მოგხვდეს შენ უმკვეთე,
გნახე ეგრე შენ უთმობლად, თავსა ხელქმნა შენ უკეთე,
ყველა მით ჰქენ, ნახე ვინმე მნათობთაგან შენ უკეთე?

11

გული წამართვის ცნობითურთ, მითხარ, ნაცვალი მამე რა?

ვეღარა გპოვე საჩემოდ, გაყრისა სევდა მამერა,
უვარდოდ წალკოტისათვის თვალნი რასთვისდა მამერა?
დამწვი და წყალი არ მასვი, დამწვარსა გულსა მამე რა?!

12

ბულბულთა შექნეს ძახილი, აგრე ჰგავს დ ვარდმან იშალა,
გულსა გაჭრა და ხელობა უშალე, არ დაიშალა,
ხამს, თუ მიჯნურმან ტანსაცმლად სტავრისა ნაცვლად იშალა,
გლახ, შენმან შუქმან მნათობნი არავინ არ აიშალა.

13

ვარდი დაჭკნა, მზემან შუქი აღარ მისკენ მოაწურვა,
ცრემლთა ღვარი გაუწყვეტლად, ერთხელ არსად მოაწურვა,
არ ვეწყალვი მას გულქვასა, სულნი პირსა მოაწურვა,
მოეშორა რადგან ლხინი, - სევდა, ზრუნვა, მო აწ ურვა!

V. გაბაასება ღვინისა და ზაგისა

1

ღვინო ეტყოდა ზაგესა: მსიტყვითა დაგებასო და,
ბადახმანისა ლალო და იაგუნდისა ფასო და,
ფერად შენ მჯობხარ, ამით მე ვის ჩემი თავი ვასო და,
გულსა სევდითა სავსესა ზედ ლხინი დავამტნასაო დან.

2

ზაგემა უთხრა ღვინოსა: მსიმხიარულეს იქებო,
მე სრულად შევშლი მჭვრეტელთა, გულსა ეტყვიან: «იქ ებო»!
კაცის გულეზსა დავფერავ, თქვენც დაგაშვენებ ჭიქებო,
მოწსა, სადაფსა, აყიყსა, არღავანს გავაქიქებონ.

3

აწ ღვინო ეტყვის ზაგესა: მტურფა ხარ მეტის-მეტადო,
ვარდი გაყარეს ბულბულთა, შენზედ შეკრბეს ყეფადო?
მე კაცს დავათრობ, ვამღერებ, ტვინს გაუჯდები კეფადო,
ვირემ არ უკუვეყრები, ვერ იგრძნან, სმიდენ რეტადონ.

4

ზაგემა უთხრა ღვინოსა: მკაცის დათრობა იქადე,
«კაცსა ვამღერებ» - ამისთვის მე დაჭარბება მიქადე;
მე კაცს სრულ მოვკვლავ, საწყალო, ვით ადრე გატყდეს ჭიქა, დე,
ვერ გამოჩნდები ჩემთანა, სადაც მე ვიყო, იქ ადე!ნ

5

ღვინომ თქვა: მმგონი, ამ საქმეს არავინ დამიწუნებსა,
ვერცხლის თასზედა ყირმიზად გარდმოვსდიოდე სურებსა,
ვსწყუროდე თუ არ ვსწყუროდე, ყველანი მომიწყურებსა,
მჭვრეტელთა თვალთა და გულთა არარა უფრო უნებსან.

6

აწ ბაგე ეტყვის: მეგ ქება უკეთ სთქვი, რაღაც ღონია,
მაგითა ჩემი სწორება ტყუილად მოგიგონია;
ვერცხლის თასზედა ყირმიზად ღვინო დგას, მოსახდომია,
აწ მე გაიმბო ჩემი ზნე, ეს უფრო მოსაწონიან.

7

თეთრს თასსა წითელი ღვინო დასტურად შეახამებსა,
ქვეშ მარგალიტი, ზედ ლალი, სხვას რაღას შეიძარებსა,
სანდომად რასმე, ღიმილით რომ გააღებდეს კარებსა,
მისსა მჭვრეტელსა შეაცდენს, ხელსა ვით შეიგვანებსა!

VI. მზესა შესწრფა მისგან შუქი

1

მზესა შესწრფა მისგან შუქი, ხედავთ, ველარ მონადარა!
მთვარე სავსე დარბის, მაგრა, ვეჭობ, მისთვის მონადარა,
წალკოტს ვარდი მის ღაწვთათვის გამოდგების მონად არა,
რად დაგროვდა ჩემთან ეშყი, მისთვის მაქვსო მონად არა.

2

ვერვინ ნახოს მისებრ, ვინც ვლოს ოთხივ ყურე მონაკიდე,
ოდეს გნახა გავსებული, მთვარე გახდა მონაკიდე,
ვით არ დასწვავს სიშორისა გულსა ცეცხლი მონაკიდე?
ვით, გლახ, ვზიდო მძიმე ტვრითი, სურვილისა მონაკიდე.

3

შავმან მშვილდმან ისარი მკრა გულსა ლახვრად დანასობი,
ეგზომ დაყო გულსა შინა, რომ მოჰკიდა დანას ობი,
ღაწვთა მისთა შვენებითა ვნახე ვარდი დანასობი,
ველარ ვნახე მთვარე მისგან მონავანი და ნავსობი.

4

დავლე საწუთრო, შენებრივ, დ მო, ის რა ვნახე, ა ის რა!
ეს მიკვირს: გული ქვაქმნილი, ვით ეგრე ერთ წამ აისრა!

მკითხვიდენ შენნი მნახველნი: მთუ არ მზეაო ა ის რა?ნ
მე უთხარ: მმისი სამყოფი მნათობთა გვერდით, აი სრა!ნ

5

ეტლი ნატრობს: მნაცვლად მზისა ზურგზედამცა ის შემასვა,
ამად ვტირი, სხივნი ლახვრად გულზე დამცა, ისრად მასვა,
მიწყვივ მით მთრავს, ათასიმცა სურვილი და ეშყი მასვა,
ვის ერჩიოს სოფელს ყოფა, არ გაიჭრას მისთვის, დ მას ვა.

6

მთვარე ვერ დაგედარების, ვერცა მზე დაგედავისო,
მიწა და მტვერი შენს ფერხთა თავსა და პირსა დავისო,
შენი სხივი და ციმციმი გულზედა ლახვრად დავისო,
ცუდად გაქებენ თინათინ, ნესტან-დარეჯან და ვისო.

7

რად ვერ ხედავ ბულბულისა ხელქმნა, გაჭრა, განავარდსა?
შეუშლია, ყეფს, იძახის, სხვას არაფერს, დ განა ვარდსა,
თავს ევლების, ზედ დაფრინავს, არ აძინებს, გან ავარდსა,
ვირ არ დაჭკნეს, თვით არ მოკვდეს, არ იქმს ხელით განავარდსა.

VII. ეშურების ბაგე ვარდი

1

ეშურების ბაგე-ვარდი სისხლი ჩემი მალე სვასა,
გულსა დანა აღმასისა სჭრის, არ ელის მალესვასა,
თვით თავსა ჰყოფს მოწეულად, დამიმკვიდრებს მალ ეს ვასა.
აგერ შექმნა მზე და მთვარე, დაუწყებენ მალე ვასა.

2

ბულბულს ხედავთ ვარდისათვის ნაეკლევსა და ნარევსა,
იგ ხელთაებრ ყეფა-კვნესით აქა-იქი დანარევსა,
თავს დაჰყვივის მისსა მკვლელსა, გულსა შინა დანა რევსა,
იძახის, თუ: მრად ვერ მხედავ, სურვილისად ანარევსა?ნ

3

აწ, ბულბულო, ყველა გხედავს ხელსა, სოფლით განაჭერსა,
ჩაჯდომილხარ ეკალშია, სახლს არ ეძებ, განა ჭერსა,
გვიჩვენებ და შემოგვჩივი გულსა, ლახვრით განაჭერსა,
მოგიტან და გაგიკურნებ ვარდსა ხელით განაჭერსა.

4

არ დაურჩა გულსა კრულსა, რომ ლახვარი მას არ ესვა,
ეგრე ჭმუნვა, სევდა, ურვა შეუსვენლად მას არ ესვა,
წყლულთა მისთა საკურნებლად, გლახ, წამალი მას არ ესვა,
ეს მიკვირს, თუ, რად არ მომკლავს იგ ეგზომი მმას არ ესვან.

5

აწ გულსა კრულსა, ხელქმნილსა სევდა უპირებს მორევად,
რადღა სულდგმულობს ლახვარი, ვითა მუდამა მორევად?!
გლახ, ცრემლთა ჩემთა ნაკადთა რასდენი დადგა მორევად,
აწ, რადგან მაკლო ნიშატმან, მიმიშვით, მივჰყვე მორევად.

6

სოფელმან და ჟამმან კრულმან ლხინი ჩემი განაქარვა,
ათასი და უმეტესი ჭირი ჩემი გან აქა რვა?
რა ბრალია, მინა-ვარდი ოდეს იქნას განა ქარვა!
ამას ვჯერვარ, მით რომ ერთდღე აღარ მომხვდეს განაქარ, ვარ!

7

ანელეზდი, ნუ უკეთებ, გულო, ცეცხლსა დანაგზევსა,
თვარ წინა გიძს მიჯნურისა ხელქმნა, განვლა დანაგზევსა,
ვერ მორჩები დაულახვრად წამწამთაგან დანაგზევსა.
იგი მითქვამს და მას ვიტყვი: ესე სჯობსო დანაგზევსა.

8

რად არ დამჭრის გულსა კრულსა აღმასისა დანა ტარით?
რად არ გიკვირს, არ გავჭრილვარ სოფლის სივრცე დანატარით?
რად ვერ მივხვდი საწადელსა მე სიკვდილსა დანატარით,
ბრუნავს ჭკუა ცნობით ჩემით, ვით დიაცთა დანატარით.

9

თვალთა კეკულუცთა, ტურფათა მე ყმად მიუვალ მა შენსა,
ეგ მაშინც გულსა უწყალოდ წამწამ-ლახვრითა მაშენსა,
მშენკენ არ მოვიხედაონ, დ ამით მალონებს, მაშენსა,
თუ ფეხს არ შემამითხვევდე, აგრემც მამთხვიე მაშ ენსა.

10

წამწამს მესვრის შავი მშვილდი, ისრად გულზედ დამალემა,
ესე გვარმან მომისწრაფა სიკვდილისა დამალემა.
იგი ნახოს მოვანებით, დ მთვარეს ჰმართებს დამალემა,
მისად ქებად ბრძენთა ჰმართებს ენა ქებად და მალემა.

11

ზედ გარდასდის ბაგე-ვარდსა სისხლთა ჩემთა მონასომი,
დამეჩნია შავი ისრად გულსა ზედან მონასომი,
ნახოთ, თქვენცა მოგწონდების მნათობთ გვერით მონასომი,

სულ ციერნი დაიმონა, ვით ძაღედვას მონას ომი?

12

მე ვისთვის ვკვდები ბროლ-ვარდი და მისი მონა ვარ დია,
თვალნი მელნისა ტბას უგავნ ზეციდან მონავარდია,
იგი აშვენებს ხმელეთსა, მზე ცუდად მონავარდია,
მაგრამ მკვლელია კაცისა, შეყრისა მონავარდია.

13

ბროლ-ვარდსა, ტანად საროსა გიშრისა ბალი უშენდა,
ლაწვთაგან ელვა კრთებოდა, მჭვრეტელთა ლახვრად უშენდა,
წიგნი მივწერე, ებრძანა: მეს ვით მკადრეო, უ შენ, დან,
გულს უთხრა: მთუ არ შეგიყრის, ველად გაიჭრე, უ შენდან.

14

ვიცი მომკლავს იგი პირმზე მისთა ხოტბა დანაზარსა,
ამად, რომე ზარიფია იგი ტურფა და ნაზ არსა,
მეტი რა ვჰყო დ თავსა უძღვნი, მოვახსენებ დანაზარსა,
მაშინ ეგრეთ შევიწყალვი, მოგონებდეს დანაზარსა.

15

მოუკლავარ, ვისგან სხივნი მე შემქნია დანა ტანსა,
ბროლ-ბალახშთა მარგალიტი ვარდსა ქვეშე დანატანსა,
გული მისკენ მიუზიდავს ხელსა, სწრაფით დანატანსა,
მისთა მჭვრეტთა გაახლებს, სჭრის, ვითამცა დანა ტანსა.

16

ნეტამცა ვინმე სიკვდილსა მიმცა და არ დამაზარა!
ლხინის სანაცვლოდ სოფელმან სულ მატირა და მაზარა,
უყვავილომ და უვარდომ ღვინომ რაც ქნა, დამაზარა,
აგრე რამ მოჩანს: სოფელი ბოლოდ მომცა და მაზარა.

17

ხოსროვის ცრემლი ნადენი, კვლავ გაამრავლა მიღები,
რა მოაგონდის მოყვარე და დღენი წახდომიღები.
ვარდსა ასველებს, ინდოთა რაზმი ჩანს უნდომიღები,
იტყვის: მშენვე ხარ სიცოცხლე, გული რაზომცა მიღებინ.

18

ჭირნი მოვლენ მუდამ ჩემთვის დაუკლებრად ამა სალა,
მოაქვს ცეცხლი მოსადებლად, მასთან მოაქვს ამას ალა,
აღმასისა გულსა ფარად ხამს და უნდა ამას ალა,
ამისთვის სჯობს ეს მთვარესა, არ აჩნია ამას ალა.

და დედოფლის ნესტან-დარეჯანისა

1

რადგან არ ვცხრები ქებასა, ვგონივარ ამათ მისანი,
აწ ჩემთა გულთა ლახვარი სათნო მაქვს სათთა მისანი,
სიმელნე შავთა წამწამთა, სისხო, სიხშირე თმისანი,
ვთქვა: მისი შუქი მზეს მატობს წითლითა ათათ მისანი.

2

მეფეთა ქებას ვერ მივხვდი, არც ჩემგან მოიგონების,
ია და ვარდი უშლელი კვლავ მისთვის შეიკონების,
აღმასსაც სჯობსო იმდენსა, რაც ხმელეთს შეეწონების,
მისსა მნახავსა უღრუბლო მზეც აღარ მოეწონების.

3

დამვიწყდა სხვანი ნაქები, ქება ვთქვა მე აწ ამისი,
წამ მთვარე არის გავსილი, მზე ნახო ფერად წამისი,
მელნისა ტბისა მორევსა უშვენის მიჯრა წამისი,
კრულმც არს მიჯნური, ვინ თავი ამისთვის არ აწამისი.

4

მე მოგახსენებ, ისმენდი ჩემთა ამბავთა სმენასა,
მისვე ლომისა ქებასა ძლივ ვათქმევინებ ენასა,
მისგან ელიან მნათობნი სევდისა ამოლხენასა,
ვინ გვიან ელის შეყრასა, დაიწყებს ცრემლთა დენასა.

5

რა ვთქვა წამწამთა დარაზმა, მიჯრით მიწყობა წარბისა,
ვარდისა ბალსა ელვა კრთის, ზედან ციალი წარბისა,
მისთა ნაყნოსთა სურნელთა სული გავს განა წარბისა,
მისთვის ბნედებიან მჭვრეტელნი, ქვე ყრიან, ვერვინ წარბისა.

6

თმისა ტევრი, წარბთა სისქე მიჯრით ბალსა შენ იარა,
სურნელეთა სუნი შენ გდის, დაცასჩაგრე შენ ია რა,
სხვინი შენნი გულსა ჩემსა მოეფონა შენ იარა,
წყლულსა ჩემსა ვინ ჰკურნებდა, მოსწრებოდა შენი არა?

7

მელნისა ტბათა უჩრდილებს გიშრის წამწამთა შენება,
მისთა მჭვრეტელთა მიხვდების ღვთისაგან ზე აშენება,
მთვარე მზეს ეტყვის: მმჯობია, მოწმობით დართე შენ ნებან,
ხამს სამეფოსა ტახტზედა წამ გაუყრელად შენ ება.

8

მოგწონდების დამნახველთა თმა მელნისა დაგიშრისა.
მიმძიმს მისსა მგონებელსა, თვალთა წყარო დაგიშრისა,

ჰე, რიტორნო, თქვენც აქებდით, ენა თუ არ დაგიშრისა,
მზე-მთვარეთა სინათლესა ვფიცავ, რომ ის დაგიშრისა.
9

ბადახშნის ლალის მჯობია ყირმიზად გამჭვირვალისა,
პირშია თეთრი ელვა კრთის უბრწყინვალესი რვალისა.
აწ მეფეთ ქებას ვამატოთ, ამისთვის გულმხურვალისა,
გარდამხდომელი მჭვრეტელთა ის საწუთროსა ვალისა.

10

თქვენი ნახვა წყლულთა ჩემთა უფრო ცეცხლად მოეკიდა,
მოიშალა ბროლის სვეტი, მკერდსა ზედ გარდმოეკიდა,
აღმოფრინდა სული, სულსა ჩემი თქვენს გამოეკიდა,
თუცა გინდა ცოცხალ ვიყო, დ კვლავცა მნახე, მოე კიდა.

11

კბილნი ობოლს მარგალიტსა, დაწვნივარდსა მას არია,
ვინ არ აქებს სამართლითა, თავს ეცემის მასარია,
სადაცა დგის სინათლითა, აღუესია მას არია,
ვარდი, ბაღა მაისისა, ვერ ედარვის მას არია.

12

ანდამატისა მკერდზედა ბროლისა სვეტი ემართა,
იმას უჭვრეტდა თვალხუჭვით, ხედვითა ვერ შეემართა,
ნახვად მირბოდენ ტრფიალნი, სხვა ვალი არა ემართა,
მზე მისგან გახდა უნათლოდ, საწყალსა ეს დამეართა.

13

ნეტარ, ვით ვაქო სიტურფე საამო ტანადობისა,
მზემ მისთა სხივთა გარდაკრა, იწყო მოტანად ობისა,
იგ გატყდა, დ მმჯობსონ, დ ნებისა დართო მოტანა დობისა,
საყნოსელთაგან ამოქრის სუნი მო ტანადობისა.

14

მზეო, შენ შენთა მჭვრეტელთა ლახვრითა გული სარუა,
ჩასდის სისხლთა ტბა ნაკადსა, სიღრმესა, სადა სა რუა,
შენებრივ სუნი ყვავილსა ქვეყანად არას არ უა,
ეგ შენი ტანი ზარიფი ტურფად აღზრდილი სარუა.

15

აღვა რგულა ედემს რწყვითა, მნახავთათვის სამოთ ხეა,
ვნახენ, თვალნი დავიხუჭენ, სიტყვა ძლივ ვთქვი სამ-ოთხეა,
გიშრის შუბთა წყლული დამდვეს, სისხლი ველთასა მოთხეა,
არას მოგავს სამყარონი, ედემი, ვერც სამოთხეა.

16

ლომთა შენთა შენ აწყლულეზ, დაბნედილსა მას კვლავ ვისა,
ვინ გმირია, მხეცთა მსრველი, იმედი აქვს მას მკლავისა,

წამწამ შენთა ლახვარ შენთა ყელს გამოჰხევ, მას ჰკლავ, ვისა,
დღისით მჯობი მთვარე მზეთა, ღამე ზუალ-მასკლავისა.

17

აღვის ხისა ქება ვთქვა ედემში ამოსულისა,
ბროლ-ლალი, მინა, გიშერი - ფერად, შეხედო დ სულ ისა,
მჯობია მზისა დილისა, მოწმენდით ამოსულისა,
შენ ხარ წამალი სულისა, მის შენკენ წამოსულისა.

18

მეფე ბრძანებს: მმე ესე მზე ღმერთმან ჩემმან დამიბადა,
მისთვის იყო შესაწირვად, რა მიბოძა და მიბადა,
გულსა კრულსა მახე უდგა, შეცაიპყრა, დამიბა და,
სახვეველი სათხევლისა გარ მომიდგა და მიბადა.

19

ესე არის ზეციერთა, უნათლესი სამყაროსა,
თმა ტევრი და შუბლ-ფიქალი, კლდისა ტანი სამყაროსა,
ქება მესმა, სახლით ჩემით სწრაფად ღამის ამყაროსა,
არას მიკვირს მისნი მჭვრეტნი იმან დაასამყაროსა.

20

ნეტარძი, ვინ მისი მსგავსი სად ვინ პოვოს და რანიცა,
მისგან შევენის მთა და ბარი, დარი დარობს, დარანიცა,
მისგან ნათლად არა აჩნდეს, არ იპოვოს დარანიცა,
მჯობი არის ყოვლთა სულთა და მინახავს და რანიცა.

21

აწყა მე ვიწვი ამისთვის, ვინ თავი ელვას უდარა,
ქვეყნად არ არის მისთანა, ნურცავინ აქებთ ცუდ არა,
მზე აღმობრწყინდა უღრუბლოდ, სულ მორთულს ხმელეთს უდარა,
მისთვის ვძრწი, დ არ მომიძულოს, თორ მომინდების სუდარა.

22

მას, პირმზესა, შეუქნია ხმელთა მნათი მისად უდრად;
შეკრებული შუქი მზისა, საქებარად იმას უდრად,
შევეხვეწოთ გაიღიმოს, არ გაგვხადოს ხმელი უდრად,
მან არა ჰყოს მის ხელქმნილი სატირალი, შესასუდრად.

23

მინდოდა ქება-ქებასა სხვანიცა ბევრი წამერთო,
არ დამაცალე, სოფელო, კრულო, მოკლევ და წამ ერთო,
შენგან დამება გონება, ტკბილი სიტყვები წამერთო,
მინდოდა ცრემლი ზღვათათვის ჩემი ნიადაგ წამერთო.

24

დადნებოდა გული კლდისა, თუცა თქვენკენ არ იარა,
დამიღვრია ცრემლი ველთა, არ დაურჩა არი არა,
სევდა ეცა გონებასა, ძნელ პყრობილი არია რა,
ამად ვტირი, ხელი თქვენი ბაღსა ჩემსა არ იარა.

25

ვინ მზეს ნახავს, მას დასახავს, იტყვიან, თუ: მალვის ხიან,
მუშკ-ამბრისა სუნი მას დის, მგონი, ყველა ზედ ასხია,
ეხვეწების ცისა მნათნი: მშენნი შუქნი გვაგასხიან,
ეგრე ბრძანებს მის ხელქმნილი: მსისხლი მისთვის დავასხიან.

26

ველარას მივხვდი, თუ ქება ჩემგან ითქმების და რითა,
მე ვიღვრებოდი ცრემლითა, აროდეს ვიყავ დარითა,
იგი აკრთობდეს ელვათა მისსავე მზისა დარითა,
ნურვინ ეცდებით, შვენება ვერავინ შეუდარითა.

27

რა მომაგონდის იგი მზე, მდინდიან ცრემლნი მწარენი,
მისგან მომინდა პასუხი ტკბილნი, არ საწყინარენი,
უსულოდ ვიყავ უმისოდ, რაც ხანი წავიარენი,
მან მომაღხინა, ვისი მძლევს მე სუფთა არე-მარენი.

28

თეთრსა ბროლისა ფიქალსა ინდოთა რაზმი უშენდა,
მელნის ტბისაგან ლახვარსა მჭვრეტელთა ისრად უშენდა,
ქება ვერა თქვეს მეტყველთა, ენა რაზომცა უშენდა,
გულო, სიტყვასა ამოკლებ, უწყი განმრავლდა უ შენდა.

29

მზემ, მთვარემ და ვარსკვლავებმა ქება წართქვეს სამმა რისა?
მათ პირველთა ქება თქმულთა ხმა დაიგდეს სამარისა,
ნუმც გავხდები უიმედო, ღონევე, ენის ამარისა,
გეაჯები, არ მიჩვენო იწრო კარი სამარისა.

30

მისთვის ვკვდები, რომ ყოველგან სიკეთის ხმა მას უდისა,
ნუთუ მასვა უკვდავების წყარო, სადმე მას უდისა,
მისგან მოდის სურნელება, მუშკ-ამბრისა მას უდისა,
შეყრა მიღირს ყოვლს ქვეყანად მას უცხოსა, მას უდისა.

31

მისგან მეტი ბრწყინვალება ყველა წარვთქვა, რაცა სჭირდა,
მან შუქითა დააბნელა, უნათლობა მწვე მისჭირდა,

სხვა, მთვარისა ნავანისა, მას სინათლე არ დასჭირდა,
შეცაემკო ბროლის ბადი, თეთრი ელვა გამოსჭვირდა.

* * *

1

არ მომეწყინა ლაყაბი, ეს უსარგებლო სულისა,
სხვად არას მოსახმარისი, ოდენ ჩანს სიბრძნე გულისა;
ლექსი ჩემი სჯობს გვარად და ტკბილად სასმენლად ყურისა,
მაშინც რუსთველსა აქებდენ, მე იმან გამაგულისა.

2

გათავდა წიგნი მ ა ჯ ა მ ა , ლექსი აქა-იქ თქმულები,
სასწრაფოდ უბეს სადები, სარტყელს ჩასარქმულები,
იახტანს თანა სარონი, გვერც თასი, ღვინო, კულები,
ყოვლის წიგნისა უმცროსი, ჩანს მათი უფლისწულები.